

Eindoordeel Erkenningscommissie Interventies

Interventie: Vedermethode voor Acteurs.....

Deelcommissie: Langdurige zorg, Ouderenzorg.....

Datum vergadering: 21 maart.....

De commissie beoordeelt de interventie als:

Niet erkend

De interventie voldoet (nog) niet aan de gestelde criteria.

Onder voorbehoud erkend

De interventie voldoet aan de gestelde criteria, *indien* de vragen of opmerkingen van de commissie die in de toelichting hieronder staan door de indiener worden beantwoord of opgelost.

Goed onderbouwd

De interventie voldoet aan de gestelde criteria voor goed onderbouwd.

Effectief: Eerste aanwijzingen voor effectiviteit

De interventie voldoet aan de gestelde criteria voor effectiviteit. Er zijn voldoende studies, conform de criteria, die eerste aanwijzingen geven voor de effectiviteit van de interventie.

Effectief: Goede aanwijzingen voor effectiviteit

De interventie voldoet aan de gestelde criteria voor effectiviteit. Er zijn voldoende studies, conform de criteria, die een goede aanwijzingen geven voor de effectiviteit van de interventie.

Effectief: Sterke aanwijzingen voor effectiviteit

De interventie voldoet aan de gestelde criteria voor effectiviteit. Er zijn voldoende studies, conform de criteria, die een sterke aanwijzingen geven voor de effectiviteit van de interventie.

Geldigheidsduur van de erkenning

Deze erkenning is vijf jaar geldig. Na vijf jaar wordt uw interventie door de erkenningscommissie opnieuw beoordeeld op actualiteit en eventueel doorontwikkeling. U kunt uw interventie als deze is doorontwikkeld, ook tussentijds opnieuw voorleggen aan de erkenningscommissie. Bijvoorbeeld als er naast een goede onderbouwing ook effectonderzoek beschikbaar is gekomen.

Toelichting op het oordeel	
<p>Toelichting commissie</p> <p>De commissie heeft deze interventiebeschrijving gelezen en beoordeeld, met als achtergrond en uitgangspunt de beoordeling van de versie voor zorgmedewerkers die in september 2016 is ingediend. De commissie is blij dat de aanbeveling is overgenomen om deze interventie voor acteurs in te dienen. Wat betreft de noodzakelijke aanpassingen in de formulering van de doelgroep, het doel en de daaruit voortvloeiende aanpassingen in de onderbouwing is de commissie positief. Dit heeft geleid tot erkenning van deze versie, uitgevoerd door acteurs.</p>	
<p>Waardering van de uitvoerbaarheid</p>	<p>☐ Onvoldoende: er wordt niet aan alle voor deze interventie relevante criteria onder 2 voldaan</p> <p>☐ Voldoende: er wordt voldoende aan alle voor deze interventie relevante criteria onder 2 voldaan</p> <p><u>X Goed</u>: er wordt goed aan alle voor deze interventie relevante criteria onder 2 voldaan</p>
<p>Suggesties voor verbetering en doorontwikkeling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De commissie adviseert om het gebruik van de non verbale capaciteiten en theatrale elementen in de communicatie, door verzorgenden in de 24 uren zorg (voor mensen met dementie), verder te onderzoeken. - Er is nu één goed uitgevoerde effectstudie uit 2012. Herhaling van zo'n studie kan leiden tot erkenning op basis van effectiviteit in de praktijk. - Actualiseer de informatiemap en het trainingsmateriaal.

Oordeel per criterium

1.1 Doelgroep	Ja	Nee	N.v.t.
A. De doelgroep(en) is helder beschreven aan de hand van relevante kenmerken	X		
B. Aangegeven is hoe de doelgroep(en) geselecteerd wordt voor de interventie	X		
C. Indien van toepassing zijn duidelijke contra-indicaties of exclusiecriteria gegeven	X		
D. Indien relevant is de doelgroep betrokken geweest bij de (door)ontwikkeling van de interventie en is beschreven op welke manier dit is gebeurd			

1.2 Doel	Ja	Nee	N.v.t.
A. Hoofddoel(en) en (eventuele) subdoelen zijn zo SMART mogelijk geformuleerd	X		
B. Indien van toepassing zijn de subdoelen helder gekoppeld aan subdoelgroepen (bijvoorbeeld in een schema)	X		

1.3 Aanpak	Ja	Nee	N.v.t.
A. De opzet is voldoende uitgewerkt (bijv. vorm, volgorde, frequentie, duur, timing van activiteiten) - (eventueel in een schema)	X		
B. De inhoud is voldoende beschreven in concrete activiteiten (inclusief de wervingsmethode)	X		
C. Indien relevant is er informatie beschikbaar over de minimaal uit te voeren onderdelen die gehandhaafd moeten worden	X		

2. Uitvoering	Ja	Nee	N.v.t.
A. Er is bruikbare uitvoeringsdocumentatie beschikbaar (bijvoorbeeld een handleiding, protocol of website); deze bevat een beschrijving van doelen, doelgroep, materialen en inhoud van de activiteiten	X		
B. De benodigde materialen (voor werving, uitvoering en evaluatie) en hun verkrijgbaarheid zijn duidelijk beschreven	X		
C. De locatie(s) en/of type organisatie(s) van uitvoering is benoemd (indien relevant per onderdeel)	X		
D. Opleiding, trainingen en/of competenties van de uitvoerder zijn gespecificeerd en zijn relevant voor de uitvoer van de interventie	X		
E. Gegevens over kwaliteitsbewaking zijn gespecificeerd (bijvoorbeeld registratie en evaluatie, onderhoud, borging, licenties)	X		
F. De organisatorische (bijvoorbeeld draagvlak) en contextuele randvoorwaarden (bijvoorbeeld demografische samenstelling van een wijk) voor een goede uitvoering van de interventie zijn voldoende gespecificeerd	X		
G. Er is een systeem voor implementatie van de interventie; dit blijkt bijvoorbeeld uit een implementatieplan of -protocol of er is begeleiding bij invoering van de interventie beschikbaar	X		
H. De kosten (inclusief uren personele inzet en tijdsbesteding) zijn helder en voldoende gespecificeerd	X		
I. Aannemelijk is dat de doelen haalbaar zijn binnen de genoemde randvoorwaarden en kosten	X		

3. Onderbouwing	Ja	Nee	N.v.t.
A. Het probleem, risico of thema is volledig en helder omschreven, met relevante gegevens over bijvoorbeeld aard, ernst, omvang, spreiding, perceptie door betrokkenen, kosten en andere (mogelijke) gevolgen	X		
B. Er is adequaat beschreven welke factoren van invloed zijn op het probleem of thema	X		
C. De factoren die met de interventie worden aangepakt worden benoemd, gekoppeld aan de (sub)doelen van de interventie (doelverantwoording)	X		
D. Er is adequaat verantwoord hoe met de gekozen aanpak daadwerkelijk de gestelde (sub)doelen bij de beschreven doelgroep(en) bereikt kunnen worden (Doelgroep, doelen en werkwijze sluiten onderling aan).	X		
E. De werkzame elementen (of technieken of principes) van de aanpak zoals in hoofdstuk 5 beschreven, zijn benoemd en verantwoord, in het kader van een veranderingsmodel of interventietheorie, of gebaseerd op onderzoek	X		
F. Er worden relevante bronvermeldingen gegeven m.b.t. de onderbouwing	X		

4.1 Onderzoek naar de uitvoering	Ja	Nee	N.v.t.
A. Er is (kwalitatief en/of kwantitatief) onderzoek naar de uitvoering gedaan en beschikbaar met verslaglegging. Hierbij geldt: <ul style="list-style-type: none"> - De onderzoeksopzet is beschreven (methode van onderzoek, doelgroep, aantal respondenten/N) - Er is inzicht in de mate waarin de activiteiten zijn uitgevoerd volgens plan - Er zijn gegevens beschikbaar over: (-) bereik van deelnemers, (-) succes- en faalfactoren, (-) waardering en ervaring van uitvoerders én doelgroep - Duidelijk is hoe de interventie –indien nodig- is aangepast aan de hand van de resultaten van de procesevaluatie 	X		

4.2 Onderzoek naar de behaalde effecten - Algemene criteria voor effectiviteit	Ja	Nee	N.v.t.
De gevonden uitkomsten zijn (de meest) relevant(e) gegeven het doel en de doelgroep van de interventie	X		
De veranderingen hebben betrekking op het doel en de doelgroep van de interventie <ul style="list-style-type: none"> - De studies laten zien dat de beoogde doelgroep daadwerkelijk is bereikt - De gehanteerde instrumenten bieden een betrouwbare en valide operationalisering om de realisatie van de doelen van de interventie te meten - Er zijn adequate statistische technieken toegepast (indien van toepassing) 	X		
Bij kwantitatief onderzoek is de grootte van de effecten gegeven in een geaccepteerde uitkomstmaat, redelijk overtuigend en passend bij de aard, het doel en de doelgroep van de interventie	X		
Eventuele negatieve effecten zijn weergegeven	X		
Het onderzoek is zodanig gedocumenteerd, dat replicatie van de studie mogelijk is	X		
De interventie is uitgevoerd zoals bedoeld. Aangevoerd is dat de werkzame elementen van de interventie daadwerkelijk zijn toegepast	X		

4.3 Onderzoek naar de effectiviteit - Oordeel over de effectiviteit	Aantal	Ja	Nee
Er zijn voldoende studies die eerste aanwijzingen geven voor de effectiviteit (zie criteria eerste aanwijzingen in bijlage 1)	1		X
Er zijn voldoende studies die goede aanwijzingen geven voor de effectiviteit (zie criteria goede aanwijzingen in bijlage 1)			X
Er zijn voldoende studies die sterke aanwijzingen geven voor de effectiviteit (zie criteria sterke aanwijzingen in bijlage 1)			X
Opmerkingen over aantal en/of aard van de studies			
Opmerkingen over het onderzoek naar effectiviteit			
Opmerkingen over de vergelijkbaarheid van de interventie(s) zoals onderzocht			

Datum: 19 april

Handtekening voorzitter Prof. dr. H.F.L. Garretsen

Bijlage 1 Criteria per niveau van effectiviteit

Voor het beoordelen van de bewijskracht van afzonderlijke studies is in bijlage 2 een tabel opgenomen. Deze tabel biedt handvatten aan de erkenningscommissie, maar het oordeel over de kwaliteit van het onderzoek wordt ook bepaald door de kwaliteit van de uitvoering ervan, zoals blijkt uit de aangeleverde documentatie. Voor het oordeel hierover baseert de commissie zich op haar eigen expertise.

1. Eerste aanwijzingen voor effectiviteit

- Zie de algemene criteria voor effectiviteit.
- De opzet van het empirisch onderzoek voorziet in een minstens lichte bewijskracht. Er zijn resultaten beschikbaar voorafgaand, bij de start of tijdens de interventie en na afloop van de interventie (zgn. voor- en nameting), zonder controle-conditie. Bij onderzoek naar de ervaren effectiviteit volstaan de resultaten van een nameting.
- Voor het aantal studies geldt dat:
  - Er zijn minstens twee Nederlandse studies naar de voorliggende interventie met een lichte bewijskracht of één Nederlandse studie naar de voorliggende interventie in combinatie met minstens één (inter-)nationale studie naar deze of een vergelijkbare interventie met minstens lichte bewijskracht. In het laatste geval is aannemelijk gemaakt dat het doel, de doelgroep, de aanpak en het theoretisch model van de vergelijkbare interventie voldoende van toepassing is op de Nederlandse situatie en/of de voorliggende interventie. De erkenningscommissie oordeelt uiteindelijk over de vergelijkbaarheid.

2. Goede aanwijzingen voor effectiviteit

- Zie de algemene criteria voor effectiviteit.
- De opzet van het empirisch onderzoek voorziet in een minstens redelijke (causale) bewijskracht. Het onderzoek heeft een (quasi-)experimentele of een andere opzet (bijvoorbeeld herhaalde casestudies, een studie naar de samenhang tussen de mate waarin een interventie is toegepast en de mate waarin bedoelde uitkomsten zijn opgetreden). De studies zijn niet noodzakelijk in de praktijk uitgevoerd of hebben nog geen follow-up.
- Het aantal studies kan sterk uiteenlopen, afhankelijk van de kwaliteit en de aard van de studie. Vuistregels voor het minimum zijn:
  - Er zijn minstens twee Nederlandse studies naar de voorliggende interventie met een redelijke tot vrij sterke bewijskracht of één Nederlandse studie naar de voorliggende interventie in combinatie met minstens één (inter-)nationale studie naar deze of een vergelijkbare interventie met minstens redelijke bewijskracht. In het laatste geval is aannemelijk gemaakt dat het doel, de doelgroep, de aanpak en het theoretisch model van de vergelijkbare interventie voldoende van toepassing is op de Nederlandse situatie en/of de voorliggende interventie. De erkenningscommissie oordeelt uiteindelijk over de vergelijkbaarheid.
  - Bij Nederlands onderzoek naar de voorliggende interventie met een sterke tot zeer sterke bewijskracht volstaat één studie voor de erkenning op dit niveau van effectiviteit.
  - Bij herhaalde casestudies zijn er minstens 6 cases uitgevoerd door verschillende behandelaars in verschillende condities of minstens 10 cases uitgevoerd in één setting.

3. Sterke aanwijzingen voor effectiviteit

- Zie de algemene criteria voor effectiviteit.
- De opzet van het empirisch onderzoek voorziet in een minstens sterke causale bewijskracht. Het onderzoek heeft een (quasi-)experimentele opzet of – indien dit niet mogelijk is – een andere opzet (bijvoorbeeld herhaalde casestudies, een studie naar de samenhang tussen de mate waarin een interventie is toegepast en de mate waarin bedoelde uitkomsten zijn opgetreden of een cohortstudie) van hoge kwaliteit. De studies zijn in de praktijk uitgevoerd en hebben een follow-up van minstens 6 maanden.

- Het aantal studies kan sterk uiteenlopen, afhankelijk van de kwaliteit en de aard van de studie.

Vuistregels voor het minimum zijn:

- Er zijn minstens twee Nederlandse studies naar de voorliggende interventie met een sterke of zeer sterke bewijskracht of één Nederlandse studie naar de voorliggende interventie in combinatie met minstens één (inter-)nationale studie naar deze of een vergelijkbare interventie met sterke of zeer sterke bewijskracht. In het laatste geval is aannemelijk gemaakt dat het doel, de doelgroep, de aanpak en het theoretisch model van de vergelijkbare interventie voldoende van toepassing is op de Nederlandse situatie en/of de voorliggende interventie. De erkenningscommissie oordeelt uiteindelijk over de vergelijkbaarheid.
- Bij herhaalde casestudies zijn er minstens 10 cases, uitgevoerd door verschillende behandelaars in verschillende condities.

Bijlage 2 Tabel Bewijskracht - Criteria voor de (causale) bewijskracht van empirische studies

Bewijskracht design	Kenmerken studie
Zeer sterk	Hier gelden dezelfde criteria als bij het onderliggende niveau, met als verschil: <ul style="list-style-type: none"> Er is een experimentele onderzoeksopzet (d.w.z. er is een aselechte toewijzing van subjecten aan onderzoeksgroepen) of er is een andere opzet die de causale relatie tussen interventie en effect voldoende overtuigend aantoont.
Sterk	Hier gelden dezelfde criteria als bij het onderliggende niveau, met als toevoeging: <ul style="list-style-type: none"> Er is een follow-up (vuistregel: 6 maanden) of er is een andere opzet die voldoende zicht biedt op de stabiliteit van de resultaten.
Vrij sterk	Hier gelden dezelfde criteria als bij het onderliggende niveau, met als verschil: <ul style="list-style-type: none"> De studie is in de praktijk uitgevoerd / is representatief voor de praktijk.
Redelijk	Hier gelden dezelfde criteria als bij de onderliggende niveaus, met als verschil: <ul style="list-style-type: none"> Het is een onderzoek met een (quasi-) experimentele en een controle-groep (care as usual) of een herhaald N=1 onderzoek met een baseline of een time series design met een (multiple) baseline of alternating treatments of een studie naar de samenhang tussen de mate waarin een interventie is toegepast en de mate waarin bedoelde uitkomsten zijn opgetreden. Het design is van goede kwaliteit. Het onderzoek is <i>niet</i> in de praktijk is uitgevoerd / is niet representatief voor de praktijk of de representativiteit voor de praktijk is onbekend.
Matig	Hier gelden dezelfde criteria als bij het onderliggende niveau, met als toevoeging: <ul style="list-style-type: none"> De resultaten zijn vergeleken met ander onderzoek naar de effecten van de gebruikelijke situatie, handelwijze of zorg (care as usual) of een andere zorgvorm bij een soortgelijke doelgroep.
Licht	De eisen die op dit niveau gelden zijn: <ul style="list-style-type: none"> Het gemeten effect heeft betrekking op het doel en de doelgroep van de interventie. De meting is verricht met betrouwbare en valide onderzoeksmethoden en/ of instrumenten. Er zijn resultaten beschikbaar voorafgaand aan, bij de start of tijdens de interventie en bij einde van de interventie (zgn. voor- en nameting). Bij onderzoek naar de ervaren effectiviteit volstaan de resultaten van een nameting. Het onderzoek is zodanig gedocumenteerd, dat replicatie van de uitvoering van de studie mogelijk is. Voor kwantitatief onderzoek geldt: de resultaten zijn met een adequate statistische techniek geanalyseerd, op significantie getoetst en er is een geaccepteerde uitkomstmaat (zoals Cohen's d of een Odds Ratio) berekend of te berekenen.
Zwak	De studie voldoet niet aan de eisen die minstens aan een empirisch onderzoek te stellen zijn.

De bewijskracht in deze tabel heeft betrekking op steeds één studie. Voor meer informatie zie onder meer de publicatie *Zicht op Effectiviteit*.¹

¹ Yperen, T.A. van & Veerman, J.W. (2008). *Zicht op Effectiviteit. Handboek voor praktijkgestuurd effectonderzoek in de jeugdzorg*. Delft: Eburon.